ČESKÝ INSTITUT
PRO AKREDITACI, O.P.S.

Infrastruktura kvality v ČR

Jiří Růžička, ředitel, Český institut pro akreditaci,
předseda Odborné sekce č. 5 Rady kvality ČR

Národní politika kvality České republiky 2023-2030

Národní politika kvality České republiky (NPK ČR)

vyjadřuje záměry a zaměření vlády České republiky ve vztahu ke kvalitě, podporuje a propaguje kvalitu života občanů, udržitelnost a konkurenceschopnost České republiky.

NPK ČR při řešení rozvoje organizací preferuje systémový, integrovaný přístup, jehož základem je aplikace formalizovaného systému managementu kvality doplněného o témata společenské odpovědnosti a/nebo cíle udržitelného rozvoje.

NPK ČR vede organizace ke kreativnímu chování, založenému na **důsledném využívání infrastruktury kvality** ke zvyšování kvality výrobků a služeb.

Podněcuje hledání nových, inovativních řešení, jež přinesou zásadní zvýšení přidané hodnoty pro zákazníka a další zainteresované strany.

Národní infrastruktura kvality

Národní infrastruktura kvality České republiky (QI)

je v souladu a vychází z mezinárodní infrastruktury kvality.

QI hraje důležitou roli v národním, evropském i globálním obchodu.

QI zlepšuje konkurenceschopnost organizací tím, že směřuje organizace k inovacím, k rozvoji technologií, k využívání znalostí, k ochraně spotřebitelů a životního prostředí.

MPO ČR je ústředním orgánem státní správy zodpovědným za celkovou funkčnost QI.

Zároveň řídí národní instituce poskytující rámec a služby pro zvyšování kvality a bezpečnosti produktů a služeb nabízených na místním i zahraničním trhu.

Infrastruktura kvality

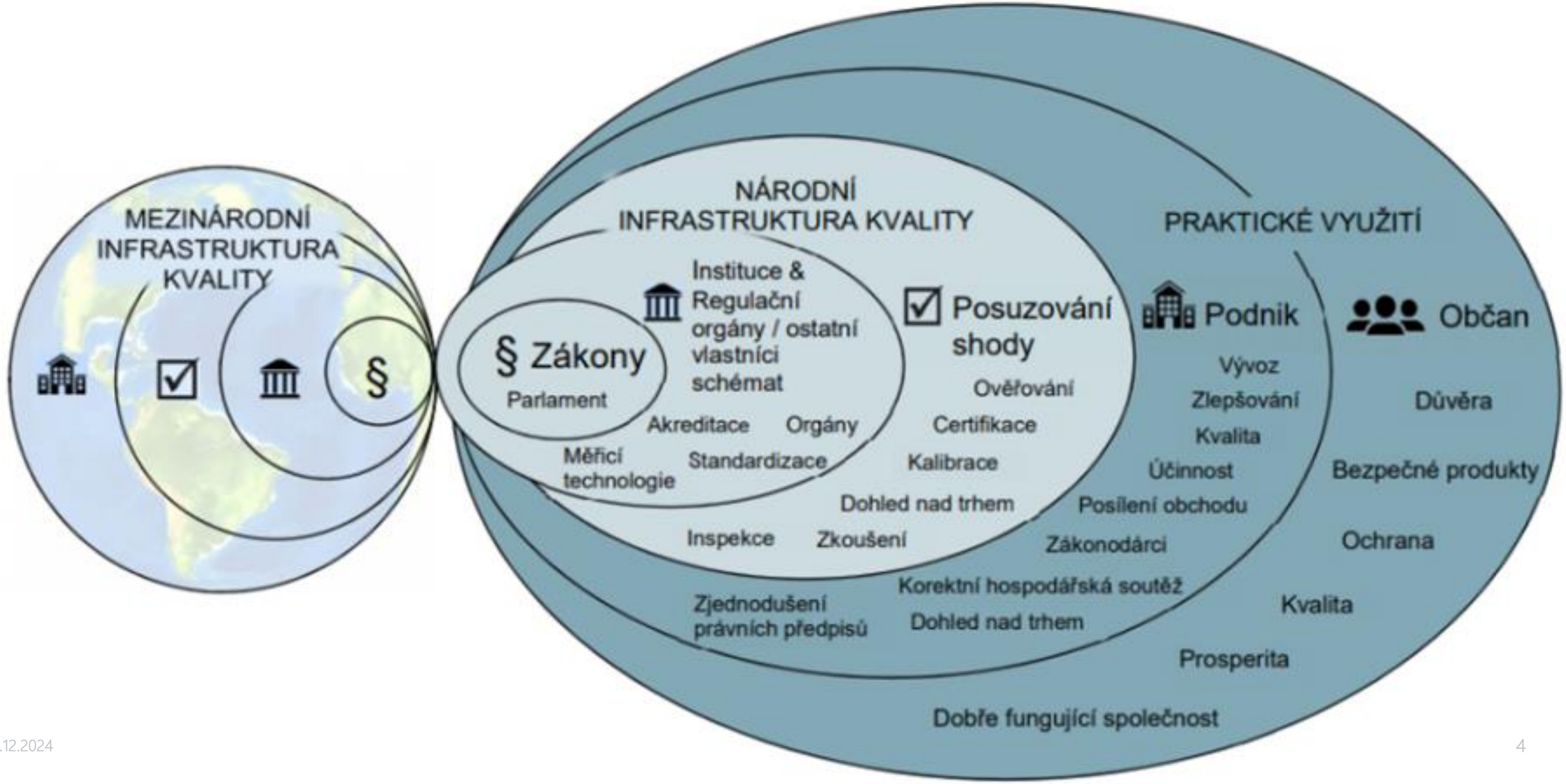

Národní infrastruktura kvality

Systém národních institucí ČR v oblasti QI

Regulační orgány QI vytvářejí požadavky v oblastech regulovaných právními předpisy, jsou to **zejména ministerstva**.

Národní infrastrukturu kvality dále tvoří:

notifikační, normalizační, metrologické a akreditační orgány, dozorové orgány (státní instituce) **a subjekty posuzování shody** (zkoušení, vyšetření, kalibrace, certifikace, ověřování, inspekce).

Na fungování QI se podílejí zúčastněné strany, mezi které patří:

průmysl, společnosti poskytující služby, státní a městské instituce, zdravotní a sociální péče, průmyslová a obchodní sdružení, tvůrci norem, spotřebitelé, …

Institucionální odpovědnost v QI

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) je ústředním orgánem státní správy pro:

průmyslovou, energetickou a obchodní politiku, podporu podnikání, vnitřní obchod a ochranu zájmů spotřebitelů, podporu malých a středních podniků

technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví;

Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ)

Zabezpečuje výkonu státní správy v oblasti technické normalizace, metrologie a státního zkušebnictví, v rámci členství ČR v Evropské unii.

Česká agentura pro standardizaci (ČAS)

Realizuje všechny činnosti související s tvorbou, vydáváním a distribucí technických norem.

Český metrologický institut (ČMI) – Národní metrologický orgán

Česká obchodní inspekce (ČOI) – dozorový orgán

Sdružení subjektů posuzování shody - EUROLAB, EURACHEM, ČKS, ČLS JEP, CQS,…

Národní infrastruktura kvality

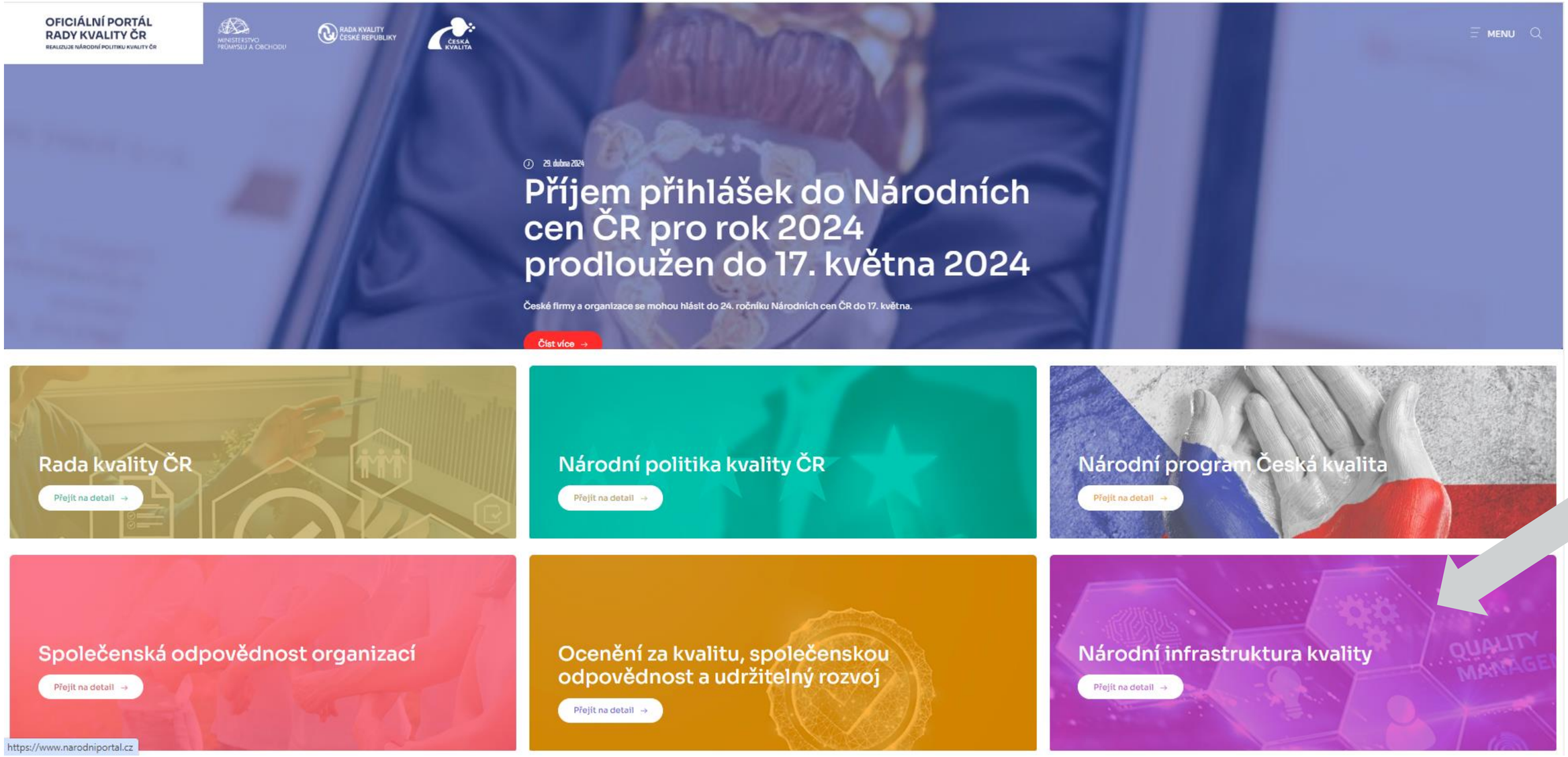

Úroveň Národní infrastruktury kvality

Výzkumný projekt Measurement of Quality Infrastructure June 2011

Realizoval Physikalisch Technische Bundesanstalt (PTB)

Porovnává fungování a rozvoj QI v 53 zemích celého světa,

Stanovená Hypotéza **„Země, které mají velice dobře zavedenou a fungující QI, jsou také ekonomicky úspěšné“.**

Výsledky:

1 – Švédsko, 2 - Švýcarsko, 3 – Německo, 4 – **Česká republika**

Stanovená hypotéza byla potvrzena.

Česká republika se v hodnocení čtyř hlavních prvků QI:

Metrology, Accreditation, Standardization and Certification, umístila na celkově na čtvrtém místě.

Dosažený výsledek potvrzuje úvod 21. století ve kterém ČR velice rychle stoupala v žebříčku ekonomicky vyspělých zemí.

Proto, aby tento trend pokračoval i v budoucnosti je rozvoji QI ČR věnována část NPK ČR.

Národní infrastruktura kvality

Český institutu pro akreditaci (ČIA) založen ČR prostřednictvím MPO, pověřen výkonem národního akreditačního orgánu

ČIA poskytuje akreditace a je signatářem MLA EA v těchto oblastech:

- zkušební a kalibrační laboratoře, zdravotnické laboratoře,
- různé typy orgánů provádějících inspekce, orgány certifikující produkty, procesy a služby,
- orgány certifikující systémy managementu, orgány pro certifikaci osob,
- orgány validující nebo ověřující skleníkové plyny, poskytovatele zkoušení způsobilosti,
- výrobce referenčních materiálů.

Vzájemné uznávání výsledků akreditovaných subjektů, které naplňuje **„Accredited once, accepted everywhere“**, je významná zpráva pro Český průmysl i organizace poskytující služby. Uznávání výsledků zkoušení, kalibrací, certifikací a ostatních činností akreditovaných subjektů (kontakty www:cai.cz) umožňuje snižovat náklady na tyto činnosti a tím posilovat konkurence schopnost našich výrobků i služeb.

CTN – Centrum Technické Normalizace ČIA

Základní úkoly CTN:

- Příprava stanoviska k hlasování o pravidelných revizích norem (co 5 let)
- Příprava připomínek k revidovaným normám
- Přímý podíl na činnosti specifických pracovních skupin

Přehled činnosti za uplynulé období

Stanoviska k pravidelným revizím norem pro hlasování ČAS

✓ISO/IEC 17011 – AO – proti revizi, ISO normu potvrdilo
✓ISO/IEC 17025 – ZL/KL – proti revizi, ISO normu potvrdilo
✓ISO/IEC 17024 – COP – proti revizi, ISO revizi odhlasovalo
✓ISO/IEC 17020 – IO – proti revizi, ISO revizi odhlasovalo
✓ISO/IEC 17065 – COV – pro revizi, ISO normu potvrdilo

Dokumenty ČIA - MPA

MPA 00-01-24 ver2: Základní pravidla akreditačního procesu

- doplněny postupy vycházející z povinných dokumentů IAF, požadujících reakci akreditačního orgánu na podezření z podvodného chování subjektů (příloha č. 11), upraveny byly také závazky z akreditace
- drobná upřesnění a změna adresy ČIA

MPA 00-02-23: Předpisová základna akreditačního procesu + příloha Seznam dokumentů

- MPA samotné – úprava popisů kategorií dokumentů A (právní předpisy a dokumenty mezinárodních organizací) a B (kriteriální normy)
- Seznam – pravidelné revize dokumentů v intervalu 2 až 4 měsíce, průběžně

MPA 00-03-24: Pravidla pro vyřizování námitek odvolání a stížností

- změna adresy ČIA – pro korespondenční styk

Mezinárodní spolupráce

ČIA je za Českou republiku členem tří hlavních mezinárodních organizací

- European Cooperation for Accreditation (EA) *Evropská akreditace – pro všechny oblasti akreditace*
- International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC) – *pro akreditaci v oblasti laboratoří, včetně poskytovatelů zkoušení způsobilosti, biobank či výrobců referenčních materiálů a pro oblast inspekčních orgánů*
- International Accreditation Forum (IAF)) – *pro akreditaci v oblasti certifikačních orgánů a ověřovatelů/validátorů*

Mezinárodní spolupráce

Slučování organizací ILAC a IAF = GLOBAC

- Byly vytvořeny základní dokumenty, které byly v obou organizacích schváleny
- Již k lednu 2024 byl ustanoven nový společný sekretariát

Počty platných udělených akreditací k 30. 09. 2024

ZL	527		COV	58
KL	138		COSM	43
ML	240		EMAS	4
PZZ	13		IO	49
VRM	3		COP	24
BB	1		VOO	6
Celkem 1102 platných akreditací				

Využití AI

PERU

CO OČI NEVIDÍ, UMĚLÁ INTELIGENCE NAJDE

Na peruánské planině Nazca asi 400 km jihovýchodně od hlavního města Limy se rozprostírají veliké obrazce na zemském povrchu, dosahující velikosti desítek až stovek metrů. Tyto takzvané geoglyfy vytvořili domorodí obyvatelé přibližně mezi lety 500 př. n. l. až 500 n. l. a zobrazují reálné i vymyšlené tvory včetně papouška, pavouka, opice nebo postavy označované za astronauta. Různorodé motivy, jejichž smysl není do-

nebo jazyce a stejně tak dokáže po dů sledném zaučení zanalyzovat i letecké snímky.

Do této chvíle bylo na planině Naz ca objeveno 430 motivů. Po nejnovější analýze pracující s algoritmy strojové ho učení, provedené malým týmem ar cheologů z Japonska a Francie spolu s specialisty na AI z mezinárodní tech- nologické společnosti IBM, bylo odha- leno dalších 303 geoglyfů, čímž se její počet téměř zdvojnásobil. Autoři studi

Využití AI v ČIA

Využití umělé inteligence při výkonu činnosti garanta ZL

použita AI ChatGPT 4o

- Skvělé pro kontrolu správnosti překladu příloh k osvědčení o akreditaci, především z obsahového hlediska.
- Získání informace, čeho se týká dokument (většinou mezinárodní – GOST, ASTM, UIC, ISO normy), který chce laboratoř uvést do rozsahu akreditace, a který není veřejně dostupný. To slouží k následnému přiřazení kódu odbornosti do skupiny posuzovatelů. Protože je těžké tyto informace dohledat, byla využita AI nejvíce právě pro tento účel.
- Úpravu formulace e-mailu (lepší srozumitelnost, konstruktivnost, zjednodušení, oprava gramatických chyb atd).
- Překlad e-mailu, jak z ČJ do cizího jazyka, tak naopak.

Využití AI v ČIA

- Překlad e-mailu, jak z ČJ do cizího jazyka, tak naopak.
- Zlepšení prezentace (strukturovanost, vizualizace dat, tvorba diagramů atd).
- Získání informací při analyzování dat (AI uvede jakou funkci v excel použít, když byl zadán požadavek).

Předpokládáme více možností jak AI využít a zefektivnit práci u jiných pracovních náplní.

Zahajujeme projekt:

„Možnosti využívání AI v jednotlivých činnostech ČIA“.

Aktivity OS RK č. 5

Materiál zpracovaný v rámci diskuse na loňské Konferenci KVALITA

Materiál projednán na Radě Kvality ČR v prosinci 2023

Presentovaný dokument předán do OS RK č. 5 Infrastruktura kvality,

Dokument obsahuje 12 bodů

10 bodů řešila OS RK č. 5 v rámci svých jednání (4x)

Z 10 bodů 8 v řešení v sekci

2 body předány vedení RK ČR- projednány s předsedou RK ČR

2 body řeší OS RK pro oblast vzdělávání

Domluveno vystoupení předsedy sekce na Konferenci KVALITA 2024

Děkuji za pozornost